

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

ויקהל

(חלק בא שיחה ב)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת ויקהל, כג"כט אד"ר, ה'תשפ"ד (ב)

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2024

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

ויקהל ב

אז צוליב דעם איז רעכט צו מפסיק זיין דעם הערן די רזי תורה וואָס האָבן זיך דאָן גערעדט⁶ – איז שווער לאידך גיסא: פאַרוואָס איז ביי אים דורכדעם נחסר געוואָרן אַן אות פון זיין נאָמען?

ב. לכאורה קען מען דאָס מבאר זיין – על יסוד דעם ביאור פון טאַטן אין זיינע הערות אויף זהר (כדלקמן סעיף ג) – ובהקדים:

אע"פּ אז ר' יוסי איז געווען פון די „חברייא“ של רשב"י⁷, וואָס ביי זיי איז (בכלל) געווען „תורתן אומנותן“⁸, איז ער' אָבער ניט געווען (עכ"פּ – בכל הזמנים) אין דעם סוג פון נאָר „עוסקין בתורה“, וואָס זיינען ניט מפסיק זייער לערנען אויף צו עוסק זיין אין אַן אומנות („מילי דעלמא“), ווי עס ווערט דערציילט אין גמרא⁹ אז „שלחא הוה“ („אומן לעבד עורות“¹¹).

אויך געפינט מען אַז ר' יוסי האָט זיך עוסק געווען אין צרכי ציבור (לדוגמא – די פאַרשידענע תקנות וואָס ער האָט איינגעפירט אין צפורי¹²).

א. אין זהר פון היינטיקער פרשה: ווערט דערציילט, אז איינמאָל, ווען די „חברייא“ פון ר' שמעון בן יוחאי זיינען ביי אים געווען און גערעדט ענינים פון סודות התורה, האָט רשב"י געזען אַז ר' יוסי „הוה מהרהר במילי דעלמא“. האָט ער אים געזאָגט: „יוסי קום אשלים דיוקנך דאת חד חסר בך“ – רשב"י האָט געזען, אַז מצד דעם וואָס ר' יוסי האָט מהרהר געווען „במילי דעלמא“, איז גע-וואָרן אַ חסרון אין זיין „דיוקן“, איין אות (פון זיין נאָמען²) „חסר בך“.

דערנאָך „קם ר' יוסי וחדי במילין דאור-רייתא . . אסתכל בי' ר' שמעון אל' ר' יוסי השתא אנת שלים . . ודיוקנך שלים“ (און ר' שמעון האָט געזאָגט דערנאָך אַ תורה אויפן פסוק³ „ויעש' את ציץ גו“).

אין פלוג איז דער סיפור תמוה ביותר: ווי קען זיין, אַז ר' יוסי, וואָס איז געווען פון די גדולי התנאים⁵ און געפינענדיק זיך במסיבת רשב"י וחברייא שלו ביי וועלכער מ'האָט גערעדט רזי תורה, זאָל בשעת מעשה מהרהר זיין „במילי דעלמא“?!

און אויב מ'וועט געפינען אַ הסברה אַז דאָס וואָס ר' יוסי האָט מהרהר געווען „במילי דעלמא“ איז געווען אין אַן אופן וואָס איז אויסגעהאַלטן ע"פ תורה (ביז

(6) וכדמוכח מזה גופא שרשב"י הוכיחו רק בזה ש„את חד חסר בך“, ולא – שהי' ענין של ביטול תורה ח"ו.

(7) זח"ג (אד"ר) ככו, ב.

(8) שבת יא, א.

(9) כמו שמצינו בכוכ"כ תנאים ואמוראים. וראה שבת שם: א"ר יוחנן . . כגון אנו מפסיקין כו' (וברש"י שם: הואיל ומפסיקין תורתנו לאומנתנו). ולהעיר מרמ"א אוח"ס ס"צ סי"ח (ושו"ע אדה"ז שם סי"ז). מג"א ואדה"ז שם סו"ט קו.

(10) שבת מט, ריש ע"ב.

(11) רש"י שם.

(12) סנהדרין יט, א. ועוד.

(1) רזי, ב.

(2) כ"ה בלקוטי לוי"צ לזהר כאן (ע' קנח).

ובאור החמה כאן: נסתלק ממנו סוד י' של רבי.

(3) פקודי לט, ל. – השייכות תורה זו כאן ראה לקולו"צ לזהר כאן (ע' קס).

(4) כ"ה בזהר לפנינו. ובכתוב – „ויעשו“.

(5) ראה עירובין נא, א. רש"י סוכה כו, א. ועוד.

וראה סדר הדורות בערכו, וש"נ.

גע/פועל'ט אַ ירידה) „ירד מחשיכותו אצל חכמים“²¹, ווייל עס האָט ביי אים גע- פעלט דער עילוי וגדלות פון ת"ת²²].

ג. דער הסבר איז אויך גענומען פון ביאור פון טאַטן (אין זיינע הערות אויף זהר²³) אויף דעם סיפור – אַז דאָס וואָס ר' יוסי האָט מהרהר געווען „במילי דעלמא“ מיינט ניט אַ הרהור פון „דברים בטלים ח"ו“, נאָר דאָס איז דער ענין פון „עמל שיחה“ וואָס איז אַ „דבר גדול“ –

[ווי גערעדט אַמאָל באַרוכה²⁴ אינעם ביאור מחז"ל²⁵, „אדם לעמל יולד . . איני יודע אם לעמל תורה אם לעמל שיחה . . . הוי אומר לעמל תורה נברא“ – אַז פון דעם גופא וואָס אין תורת אמת איז דאָ אַ הוי אמינא אַז אַ מענטש איז באַשאַפן געוואָרן „לעמל שיחה“, איז מובן, אַז דאָס איז אַן עבודה נעלית. און נאָכמער: אויך לויט דער מסקנא אַז „לעמל תורה נברא“, איז דאָס ניט שולג לגמרי דעם ענין פון „עמל שיחה“, נאָר אַז „עמל שיחה“ (אַליין) איז ניט דער תכלית בריאת האדם;

ואַדרבא – כדי צו דערגרייכן צום תכלית ועילוי פון „עמל תורה“, מוז פריער זיין די עבודה פון „עמל שיחה“],

ובפרט אַז דורך דעם טוט מען אויף די „שיחה“ למעלה²⁶ – אַז דער אוי-

עפ"ז קען מען זאָגן, אַז די „מילי דעלמא“ וועלכע ר' יוסי האָט מהרהר געווען, זיינען געווען ענינים פון צרכי ציבור¹³. און דערפאַר האָט ער צוליב דעם מפסיק געווען אין מיטן שמיעת רזי תורה – ווייל עסק בצרכי ציבור איז דוחה תלמוד תורה¹⁴.

און דערמיט וואָלט מען אויך געקענט מבאר זיין, פאַרוואָס עס איז פונדעסט- וועגן נחסר געוואָרן דורכדעם אַן אות פון זיין נאָמען – ווייל דאָס וואָס עסק בצ"צ איז דוחה ת"ת, איז¹⁵ צוליב תועלת וטובת הרבים, אָבער אין דעם עוסק בצרכי ציבור עצמו קען ווערן (דורך דער התעסקות) אַ ירידה (ביז אַז חז"ל זאָגן¹⁶ „הטל עליהן צ"צ והן כלין מאליהן“¹⁷).

[און ווי מ'געפינט¹⁸ ביי מרדכי – ווי גערעדט אַמאָל באַרוכה¹⁹ – אַז ער איז געבליבן אַ משנה למלך, ווייל זיין „בטל מדברי תורה ונכנס לשררה“²⁰ איז געווען לטובת כלל ישראל (וואָס איז דוחה ת"ת), פונדעסטוועגן, ביי אים גופא האָט עס

13) אבל אין לומר שהיו בעיני פרנסה שלו (ופטור אז מת"ת) – כי לא מסתבר כלל שיפסיק משמיעת ד"ת מרשב"י בבביל ענין של פרנסה. וראה לקמן הערה 33.

14) שהרי תורתו אומנתו מפסיק לק"ש (שו"ע (ודאדה"ז) אור"ח ס"ר"ס קו) ועוסק בצ"צ לא מפסיק (שם ס"ע ס"ד). וראה לקו"ש חט"ז ע' 380 הערה 47. לקו"ש ח"ב ע' 248 הערה 40.

15) ראה בכ"ז לקו"ש חט"ז שם.

16) סנהדרין יז, א. פרש"י בהעלותך יא, כח.

17) וראה תנחומא וראה ה. שמו"ר פ"ו, ב.

18) להעיר גם מזה"ג (קפו, א) שהרי"ח „בריאח דלבושייכו" שלא קרו ק"ש, מפני שהיו עסוקים בהכנסת כלה (נת' בטה"מ תקס"ב ס"ו ע' ואילך. ועוד).

19) להעיר ג"כ מענין חיי עולם וחיי שעה ואעפ"כ זמן תפלה לחדו וכו' (שבת י, א).

20) לקו"ש חט"ז שם ע' 377 ואילך.

21) פרש"י מגילה שם ב. פרש"י מג"א בסופה –

22) שלכן „פירשו ממנו מקצת סנהדרין“.

21) רש"י מגילה שם (ולכן, „מעיקרא חשיב לי

למרדכי בתר ד' ולבסוף בתר חמשה“ – מגילה שם).

22) ראה לקו"ש שם ע' 377. וראה לקו"ש ח"ג ע' 829 ואילך. ח"ד ע' 1160 ואילך (במעלת הלולב על האתרוג).

23) לקוטי לוי"צ כאן (ע' קנח ואילך).

24) לקו"ש חט"ו ע' 94 ואילך. וש"נ.

25) סנהדרין צט, ב.

26) ראה אוה"ת ח"ש קכט, סע"א ואילך. לקו"ש

אויפגעטאָן דער קיום העולם – ע"י העשרה מאמרות)
 [און נאָכמער: די כוונה פון ירידת הנשמה למטה איז (ניט לתקן עצמה, נאָר) לתקן הגוף ונפש הבהמית וחלקו בעולם³⁵, און דורך דער עבודה – עבודת הבריורים – פירט זיך בעיקר אויס דער תכלית³⁶ פון בריאת העולם דנתאוהו הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים³⁷].

פונדעסטוועגן איז „עמל תורה“ הע- כער פון „עמל שיחה“³⁸, ווייל עס איז ממשיך דעם אור אלקי וואָס איז העכער פון עולם³⁹. און דערפאַר איז געוואָרן אַ חסרון אין ר' יוסי'ס נאָמען ווען הרהר „במילי דעלמא“, ווייל דאָס איז אַ ירידה לגבי דעם ענין פון זיין „עמל תורה“.

ד. אָבער בעומק יותר, איז דאָס ניט קיין ביאור מספיק אויף דעם וואָס „אות חד חסר בַּד“:

די הנהגה פון תנאים ואמוראים איז געווען בהתאם צו שורש נשמתם⁴⁰. ע"ד ווי אין אונזער פאַל, אַז דאָס וואָס ר' יוסי דוקא האָט מהרהר געווען „במילי דעלמא“, איז ווייל – ווי דער טאַטע איז מבאר⁴¹ – ר' יוסי איז בחינת המלכות,

בערשטער זאָל „זאָגן“ כביכול די עשרה מאמרות שבהן נברא העולם, ווי דער אַלטער רבי איז מבאר אין תניא²⁷, אַז די עשרה מאמרות זיינען שטענדיק מלוּבש אין עולם להתהוות ולהחיותו ולקיימו (און דאָס איז דער טייטש פון „מילי דעלמא“ – די עשרה מאמרות וואָס זיינען בורא און מלוּבש אין עולם, און ווערן אָנגערופן²⁸ „מילין דהדיוטא“).

אין עבודה-אותיות הייסט עס: „מהרהר במילי דעלמא“ („עמל שיחה“²⁹) איז די עבודה פון „בירורים“ – צו מברר ומזכך זיין די עניני העולם (בפרט³⁰) דורך דער עבודה פון „כל מעשׂי יהיו לשם שמים“³¹ און „בכל דרכי דעהו“³² (דער בירור וזיכוך פון עניני הרשות (של האדם) – „מילי דעלמא“³³), וואָס די עבודה טוט אויף דעם קיום העולם³⁴ (ע"י „שיחה“ דלמעלה).

אָבער פונדעסטוועגן איז דאָס ניט בערך צו דעם ענין פון „עמל תורה“ (ובפרט – סודות ורוי תורה), ווייל אע"פ אַז דורך „עמל שיחה“ ווערט

ח"כ ע' 330 ואילך (ועוד) – בביאור מחז"ל (כ"ר פ"ס. ה. פרש"י ח"ש כד, מב), יפה שיחתו כו' מתורתו של בנים".

(27 ח"ב פ"א.

(28 זח"ג קמט, ב. לקו"ת אחרי כה, ד. ועוד.

(29 ראה לקו"ש ח"כ ע' 331 הערה 62 התיווך עם המבואר באוה"ת שם „שיחה“ הו"ע התפלה, וכן עם המבואר בד"ה אר"א כל אדם תרפ"ט (וראה לקו"ש חט"ו שם ע' 96 ואילך ובהנסמך בהערה 25 שם) שקיום העולם „מלאכה“ דלמעלה) נעשה ע"י „עמל מלאכה“ ע"ש.

(30 ראה לקו"ש ח"כ שם ס"כ, סכ"ו.

(31 אבות פ"ב מ"ב.

(32 משלי ג, ו.

(33 עפ"ז י"ל ש„מילי דעלמא“ היינו כפשוטו (עניני פרנסה שלו) – כי אצל ר"י ה' זה ענין של עבודת ה' (בירור עניני העולם).

(34 ע"ד הני"ל במעלת העוסק בצ"צ מצד תועלת הרבים (עולם).

(35 תניא פל"ז (מה, ב).

(36 אין בזה סתירה להני"ל דאדם „לעמל תורה נברא“ – כי הכוונה בזה (לא לענין התורה כמו שהיא בפ"ג „כ"א) כמו שהתורה פועלת בעולם (ראה בארוכה לקו"ש חט"ו שם ובהנסמך בהערה 35 שם).

(37 ראה בארוכה תניא שם (ושם „מט, סע"א) שלכן „מבטלין ת"ת לקיום מצוה מעשיית כשא"א לעשותה ע"י אחרים“).

(38 ראה בארוכה לקו"ש חט"ו שם, וש"נ. ח"כ ע' 331-2 (ס"כ-כא). ובכ"מ. ולהעיר ג"כ מתניא ספלי"ז במעלת התורה על המצות.

(39 ובעבודת האדם, הו"ע תורתו אומנותו, שאינו עוסק בעניני העולם.

(40 ראה הקדמת התניא.

(41 לקוטי לוי"צ כאן.

[ע"ד ווי דער באַוואוסטער וואָרט בשם פון ר' זוסיאַ אַניפּאַלער, אַז מ'וועט ביי אים ניט מאַנען פאַרוואָס ער איז ניט אין דער דרגא פון צדיקים גדולים, נאָר פאַרוואָס איז ער ניט זוסיאַ].

זאת ועוד: וויבאַלד אַז צוליב דעם וואָס ביי אים איז ניטאָ דער עילוי פון אַ צווייטער עבודה ווערט אַ חסרון בשמו, איז ירע לכבו און די ידיעה וועט אים שטערן צו מקיים זיין די עבודה וואָס איז אים צוגעטיילט געוואָרן – בשמחה וטוב לבב⁴⁴.

אויך דאַרף מען פאַרשטיין: פאַרוואָס האָט ר' יוסי ניט מרגיש געווען דעם חסרון וואָס איז געוואָרן בדיקנו ובשמו⁴⁵ ביז רשב"י האָט אים געזאָגט, און אַזוי אויך – ווען ער איז צוריק געוואָרן (דורך דעם וואָס „חדי במלין דאורייתא“) אַ „שלים“, האָט עס עס רשב"י מגלה געווען?

ה. דער ביאור אין דעם, אַז – היא הנותנת:

ר' יוסי מצד עצמו – ד.ה. לויט ווי זיין עבודה דאַרף זיין מצד זיין שורש הנשמה – איז זיין הרהור „במילי דעלמא“ ניט געווען קיין חסרון, ואדרבה (כנ"ל), זיין עבודה (ובמילא – דיקנו ושמו) איז גע-ווען בשלימות;

וא"כ אין זה ירידה לגבי דרגתו (והי"ד ד' יוסי" הוא אצילות שבבי"ע). וראה לקמן הערה 58.
(44) ע"ד תניא רפ"א. ולהעיר מתניא פכ"ז (לד, א).

(45) להעיר דר' יוסי (בתחלה) לא הוה דייק בשמא (יומא פג, ב). אבל ראה לקו"ש ח"ו (ע' 36) הערה 13 ובשו"ג (שם) שזה מפני שענינו של השם הוא בהעלם (ע"ש). אבל בנוגע לר' יוסי עצמו, הרי לכאורה מובן שנשמתו האירה אצלו בגילוי, וזוהו מובן גם בנוגע לשמו (שע"י השם היא הארת הנשמה בגוף – לקו"ת בהר שם). וצ"ע. ולהעיר, שלטוף גם ר"י הוה דייק בשמא.

וואָס זי איז דער מקור אויף עולמות ב"ע (וועלכע ווערן נתהווה פון די עשרה מאמרות דמלכות); און דערפאַר איז זיין עבודה אין דעם ענין פון „עמל שיחה“ (וקיום העולם).

און וויבאַלד אַז שליחותו פון ר' יוסי בעלמא דין איז די עבודה פון „עמל שיחה“, איז (אמת טאַקע, אַז אין עמל תורה איז דאָ אַן עילוי גדול לגבי עמל שיחה, ווייל תורה איז העכער פון וועלט – אַבער) ווי קען מען זאָגן, אַז צוליב דעם וואָס ר' יוסי „הוה מהרהר במילי דעלמא“ זאָל ווערן אַ חסרון אין זיין נאָמען (וואָס דער שם האדם איז מכוון צו בחינת נשמתו⁴²), בעת אַז דאָס איז די עבודה וואָס איז בהתאם צו זיין נשמה (ובמילא – צו זיין שם)⁴³?

(42) ראה אר"ת להה"מ ס"פ בראשית. לקו"ת בהר מא, ג. ובכ"מ.

(43) בלקוטי לוי"צ שם, דר' יוסי הוא בחי' מלכות, בחי' אחרונה דאצילות. וזה שהרהר במילי דעלמא הו"ע ירידת המלכות מאצילות לבי"ע, ולכן נחסר אות יו"ד משמו, שהוא כנגד עולם האצילות, ע"ש באורך.

אבל עצ"ע עפשמנ"ת כמ"פ (ראה לקו"ש חט"ו ע' 28, ושו"ן) בהחילוק בין ר' יהודה ור' יוסי, דאף ששניהם בחי' מלכות* – ר' יהודה הוא בחי' מלכות כמו שהיא באצילות, ור' יוסי – כמו שיורדת לבי"ע (עיין המשך וככה תרל"ז ס"פ פ') [וכמורמו גם בשם: „ביהודה“ יש ד' אותיות שם הוי' (וראה סוטה יו"ד, ב), משא"כ „יוסי“ הוא רק בגימטריא שם אלקים (זח"ג רכג, א. פרש"י סנהדרין נו, רע"א), והיינו שהוא (א) רק גימטריא, (ב) דשם אלקים*].

* ראה גם לקוטי לוי"צ כאן שמשווה יהודה ליוסי, ע"ש. אבל להעיר, שבנצו"א לחז"ל ככו, ב שר' יהודה הוא חסד. וכן הוא בהרבה מקומות בלקוטי לוי"צ. וי"ל שהוא בחי' חסד שבמלכות. ואכ"מ.
(**) ורק כינוי דשם הוי' (ראה לקוטי לוי"צ כאן). וראה רש"י סנהדרין שם ד.ה.א"י כינוי לאו כינוי השם קאמר. ולהעיר מלקוטי"צ לחז"ב (ע' רעט).

(ב) וויבאלד אַז ער איז „עוסק (בתורה) כל מה שאפשר לו“, איז „ישלים לו הקב"ה“ דאָס וואָס עם קומט און ער האָט עס נישט באַקומען דורך לימודו והשגת התורה.

ויש לומר בדרך אפשר, אַז „בכללות זיינען די צוויי אופנים תלוי אין דער סיבה פאַרוואָס עס איז אי אפשר לו לעסוק התורה:

אויב דאָס איז ווייל ער איז פאַרנומען (בהיתר וע"פ תורה) מיט עניני פרנסה וכיו"ב פרטיים שלו, איז דאָס אַ הוראה אַז זיין נשמה געהערט נישט צו „מארי תורה“⁵⁰ נאָר צו „מארי עובדין טביין“⁵⁰, זי איז נישט אויף אַזויפיל שייך צו השגת התורה (און דערפאַר איז פאַר אים גענוג דער לימוד התורה פון „פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית“);

אויב אָבער ער איז געווען פאַרנומען (בהיתר וע"פ תורה) מיט ענינים פון אַנ-דערע (צדקה וכיו"ב), ובפרט – צרכי ציבור וואָס זיינען דוחה ת"ת מצד טובת ותועלת הרבים – דעמאָלט איז דאָס אין אַן אופן, אַז דער אויבערשטער איז משלים דאָס וואָס עס פעלט⁵¹ אין באַקו-מען דורך לימודו והשגת התורה –

כולל אויך דעם אופן⁵², אַז ער בענטשט אים מיט הצלחה מרובה אין לימוד התורה און אַז אין אַ זמן מועט

50 ראה אגה"ק ס"ה (קט, א) בשם האריז"ל. ביאורו פ' וישב לאדמה"א (כה, א"ב) ולהצ"צ (ע' קלד).

51 ובפרט שמשכח תלמודו (תנחומא ושמו"ר שצוינו לעיל הערה 16).

52 בזהר (ח"ג קא, א*) שהובא בתו"א שם, קאי על לבושי הנשמה שישלים לו בג"ע „ההוא עלמא“. אבל פשוט, לכאורה, שאפ"ל תשלום בעוה"ו, וכבירו שלמי שהובא בפנים.

(* כ"ה בזהר לפנינו. ובתו"א שם: דף ק"א ע"ב.

דאָס וואָס עס האָט דאָן געפעלט אין אים איז געווען בענינו אַלס איינער פון חברייא דרשב"י⁴⁶, (רשב"י אַלס תורתו אומנתו (כדלקמן)) וואָס האָט (אויך) דעמאָלט געדאַרפט ביי אים זיין – און דערפאַר האָט דוקא רשב"י (ראש החברייא) געקענט דערקענען אין ר' יוסי דעם חסרון און אויך (ווען דער חסרון איז דערנאָך נשלם געוואָרן).

ו. וועט מען דאָס פאַרשטיין לויט דעם וואָס דער אַלטער רבי ברענגט אַראָפּ אין הלכות תלמוד תורה⁴⁷, אַז „כל נפש צריכה לתיקונה לעסוק בפרד"ס כפי מה שהיא יכולה להשיג . . וא"א לה להתתקן ולהשתלם . . בלתי ידיעה זו“. און איינער וואָס „נתעצל ולא השיג וידע אלא מעט, צריך לבא בגלגול עד שישגי וידע כל מה שאפשר לנשמתו להשיג מידעת התורה“.

ווי איז דער ענין אויב דער וואָס לערנט „מעט“ איז דאָס נישט מצד עצלות, נאָר ווייל ע"פ תורה איז ער פטור פון ת"ת? – זאָגט דער אַלטער רבי (אין תורה אור⁴⁸), אַז אין דעם פּאָל קען זיין צוויי אופנים:

(א) דאָס גופא איז אַ הוראה, אַז זיין נשמה איז נישט שייך צו מער (ובמילא – דאַרף זי נישט מער) השגת התורה, און דערפאַר קומט זי צו צו איר שלימות (אויך) מיט דעם לימוד מועט, ביז אפילו פון „פרק⁴⁹ אחד שחרית ופרק אחד ערבית“.

46 להעיר – דמרדכי שקול בדורו כמשה בדורו (אסת"ר ו, ב), ובאותו הזמן – ירד (חסר) במדרגתו בסנהדרין – כדלעיל הערה 21.

47 פ"א סוס"ד.

48 מנחות צח, ג.

49 מנחות צט, ב. ולהעיר, שענין זה, מדבריו

של ר' יוסי נלמוד“.

טוט ער אויף אין תורה דאָס וואָס ע"ד הרגיל דאָרף געדויערן אַ ריבוי זמן; ע"ד ווי עס שטייט אין ירושלמי⁵³ (בנוגע צו „חסידיה הראשונים“ וואָס „היו שוהין . . ומתפללין“ – ט' שעות ביום⁵⁴) אַז „ע"י שהיו חסידים היתה ברכה ניתנת בתורתן“ – (האָט דאָס גע'פועל'ט) „שהצליחו להבין ולהשכיל מיד ולא היו שוהין“⁵⁵.

און ווי עס שטייט אויף צדקה, אַז עי"ז „נעשה מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה“⁵⁶.

איז ענינו פון רשב"י – תורתו אומנתו (און – מארי רזי תורה)⁵⁸ – איז געווען אַ הוכחה והוראה, אַז איצט פאָדערט זיך, אַז ר' יוסי זאָל אַרביבערגיין פון זיין עבודה, במילי דעלמא" און פאָר-נעמען זיך איצט מיט „עמל תורה“, אין אַן אופן פון חברייה דרשב"י, „תורתו אומנתו“.

ז. עפ"ז קען מען אויך מבאר זיין דעם סיפור הנ"ל אין זהר:

וי"ל בדא"פ יותר מזה: ווייל עס איז דאָמאָלס געווען אַן עת רצון בענין התורה, אַז זיין לימוד התורה אין דעם זמן וועט זיין „כמה פעמים ככה“ – וועט נשלם ווערן אַלס וואָס ער האָט גע-דאַרפט באַקומען דורך לימודו והשגת התורה (אין דער צייט וואָס ער איז גע-ווען „מהרהר במילי דעלמא"");

דאָס וואָס רשב"י האָט דערזען אַז באַ ר' יוסי פעלט אַן אות פון זיין נאָמען

און ווי עס איז דערנאָך געווען, אַז דורך דעם וואָס „קם ר' יוסי וחדו במלין דאורייתא“, איז געוואָרן (ווי רשב"י האָט אים געזאָגט) „אנת שלים . . ודיוקנך שלים“, דיל"פ – שלימות בתכלית – אויך דעם עבר משלים געווען.

– ובפרט ווי דער טאָטע איז מבאר, אַז דאָס איז דער אות יו"ד⁵⁷ פון „יוסי“ וואָס איז כנגד דעם יו"ד פון שם הוי', וואָס איז מאיר אין אצילות; און אין עבודת האדם, איז דאָס דער ענין פון „עמל תורה“ (ובפרט – סודות התורה) וואָס איז העכער פון „עמל שיחה“ (די עשרה מאמרות, מקור עולמות ביי"ע), וואָס דאָס

(משוחות ש"פ ויק"פ תשל"ב, תשל"ה)

58) ע"פ המבואר בפנים, אולי יש לתווח המבואר בלקולוי"צ שם עם הנ"ל הערה 43 שבחי ר' יוסי היא מל' הירודת לבי"ע – כי זה שנחסר היר"ד משמו הוא לא מפני שהי' חסר בדרגתו והוא, כ"א בהמשכת התורה (אצילות) שהי' צ"ל בו; וענין זה ניכר באות יו"ד שכנגד אצילות (שבבי"ע).

53) ברכות פ"ה ה"א.

54) ברכות לב, ב.

55) פני משה שם. וראה לקו"ש חט"ז ע' 375.

56) תו"א בתחלתו (א, ב). אוה"ת בראשית כרך

ו' תרתכו, ב ואילך.

57) ראה גם אור החמה לזהר כאן.

